

J. R. Capablanca

**Zápas o mistrovství světa
Lasker – Schlechter**

Antonín Čížek, 2017

Z anglicky komentovaných partií na www.chessgames.com přeložil Antonín Čížek

© Antonín Čížek, 2017

Lasker – Schlechter, Vídeň 1910

Na počátku 20. století obhájil Emanuel Lasker několikrát titul mistra světa. Mezi nejobtížnější z těchto zápasů patřil zápas s Karlem Schlechterem.

Karl Schlechter (2. března 1874 – 27. prosince 1918) se narodil ve Vídni v rodině obchodníka, ale vybral si kariéru šachového profesionála. Ve své hře uplatňoval Steinitzovy principy a v maximální míře se vyhýbal riziku. Stal se tak vrcholným představitelem tzv. vídeňské šachové školy, která byla založena na opatrnosti. Bylo velmi těžké jej porazit a brzy získal pověst remízového krále, o čemž svědčí také nerozhodné výsledky mnoha jeho zápasů.

Turnajovou kariéru začal skromným umístěním na turnaji v Lipsku roku 1894, kde skončil jedenáctý z osmnácti hráčů. V Hastingsu roku 1895 byl již v konkurenci dvaceti dvou hráčů devátý, ve Vídni v téže roce byl třetí, v Norimberku r. 1896 šestý, v Budapešti r. 1896 pátý a ve Vídni druhý. Roku 1897 byl v Berlíně šestý a ve Vídni v tom samém roce v konkurenci dalších sedmi hráčů zvítězil.

(převzato s mešími úpravami z Wikipedie)

1. Schlechter – Lasker, Vídeň (m/1) 7. 1. 1910

Španělská hra

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sb5 Jf6 4. 0-0 d6 5. d4 Sd7 6. Ve1 exd4 7. Jxd4 Se7 8. Jc3 0-0 9. Sxc6 bxc6 10. Sg5 Ve8 11. Df3 h6 12. Sh4 Jh7 13. Sxe7 Dxe7 14. Vad1 Jf8 15. h3 Jg6

Za úvahu stálo 15... Dg5.

16. Dg3 Dg5 17. Dxc5 hxg5

Bílý stojí velmi dobře. Jeho pozice je bez slabin, zatímco černý má dva dvojpěšce. Tato výhoda však není dostatečná k výhře a při pečlivé hře může černý snadno remizovat.

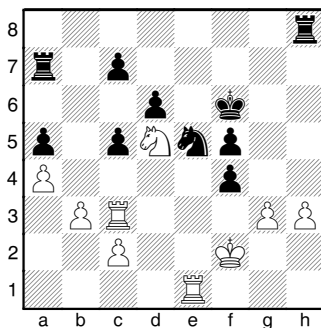
18. f3 f6 19. Kf2 Kf7 20. Jde2 a5 21. b3 Veb8 22. Jc1 Se6 23. Jd3 c5 24. Jb2 Je5

24... c4 by bylo příliš riskantní, protože bílý by mohl odpovědět 25. Jxc4 Sxc4 26. bxc4 Vb4 27. Vd4 Je5 28. Jd5 Vb2 29. Jxc7. Pokud by černý místo 28... Vb2 hrál 28... Vxc4, následovalo by 29. Vxc4 Jxc4 30. Jxc7 Vb8 31. Ve2 a bílý by si udržel pěšce.

25. Jd5 Vb7 26. Ve3 Jc6 27. Vc3 g6

Tímto tahem černý zahajuje postup pěšců královského křídla, což je neuvážené a ve svém důsledku povede k tomu, že bílý bude mít volného pěšce. Černý se měl pokusit hrát 27... Jb4 a po 28. a3 pokračovat 28... Jxd5 29. exd5 Sd7 a zdá se, že by mohl snadno remizovat.

28. a4 f5 29. Je3 Ve8 30. Jec4 Va7 31. Ve1 Sxc4 32. Jxc4 Kf6 33. Je3 Je5 34. exf5 gxf5 35. g3 Vh8 36. f4 gxf4 37. Jd5+

Způsob, jakým bílý dosáhl výhody díky postupu soupeřových pěšců na královském křídle je velmi poučný.

37... Kf7 38. Jxf4 Vb7

Vzhledem k tomu, že bílý má volného pěšce na královském křídle, se černý snaží prorazit na dámském, ale toto dobrodružství se mu málem stane osudným.

39. Kg2 c4 40. bxc4 Vb4 41. c5 Vxa4 42. cxd6 cxd6 43. Vc7+ Kf6 44. Jd5+ Kg5

Po 44... Ke6 by následovalo 45. c4 Ve8 46. Va7 a bílý by získal kvalitu.

45. h4+ Kh6

Po 45... Kg6 by následovalo 46. Je7+ Kf6 47. Vf1.

46. Je7 Vf8 47. Vd1 Vf7

Černý se musí vzdát pěšce. Nešlo 47... Jc4, protože bílý by jednoduše pokračoval 48. Kf2 s hrozbou 49. Vd4 a vyhranou pozicí. Lasker zde vstupuje na okraj propasti a na první pohled se zdá, že bílý by měl vyhrát.

48. Vxd6+ Kh7 49. Ve6 Jg6 50. Vxg6 Vxe7 51. Vgc6 Vxc7 52. Vxc7+ Kg6 53. Vc6+ Kf7 54. Kf3

Až do této chvíle hrál bílý skvěle, ale Schlechter zde najednou vypouští svou příležitost. Situace je pozoruhodná. Schlechter hraje přirozený tah, ale ten vede jen k remíze. Domnívám se, že nejlepším pokračováním by bylo 54. c3! Jsem přesvědčen, že pokud je pozici možné vyhrát, pak to musí být právě tímto tahem. Vzniklá věžová koncovka je velmi poučná a stojí za důkladné studium.

54... Ve4

Tímto skvělým tahem prokazuje Lasker své mistrovství. Obětí druhého pěšce partii zremizuje.

55. Vc5 Kf6 56. Vxa5 Vc4 57. Va6+ Ke5 58. Va5+ Kf6 59. Va6+ Ke5 60. Va5+ Kf6 61. Va2 Ke5 62. Vb2 Vc3+ 63. Kg2 Kf6 64. Kh3 Vc6

Aby zabránil 65. Vb6+.

Nešlo hrát 64... f4 vzhledem k 65. Vb3!

65. Vb8 Vxc2 66. Vb6+ Kg7 67. h5 Vc4 68. h6+ Kh7 69. Vf6 Va4

Remíza.